

Sygnatura akt III C 1517/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

S., dnia 6 kwietnia 2016 r.

Sąd Rejonowy Szczecin-Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie III Wydział Cywilny w następującym składzie:

Przewodniczący:SSR Irma Lorenc

Protokolant:apl. adw. Karolina Werema

po rozpoznaniu w dniu 23 marca 2016 r. w Szczecinie

na rozprawie

sprawy z powództwa Towarzystwa (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W.

przeciwko E. P.

o zapłatę

oddala powództwo.

Sygn. akt III C 1517/15

UZASADNIENIE

w postępowaniu uproszczonym

W dniu 29 czerwca 2015 r. powódka Towarzystwo (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W. wniosła o zasądzenie na jej rzecz od pozwanej E. P. kwoty 1.160,68 zł z odsetkami ustawowymi liczonymi od dnia 29 czerwca 2015 r. do dnia zapłaty oraz kosztów postępowania. W uzasadnieniu pozwu wskazano, że pozwana jest zobowiązana do zapłaty składki z tytułu zawartej między stronami umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych, która została przedłużona na podstawie art. 28 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych.

Dnia 3 lipca 2015 r. wydany został przez Sąd Rejonowy Lublin – Zachód w Lublinie nakaz zapłaty w elektronicznym postępowaniu upominawczym (ówczesna sygnatura akt VI Nc-e 1202634/15).

Pozwana E. P. zaskarżyła nakaz zapłaty sprzeciwem, wskazując w jego uzasadnieniu, że nie podpisywała z powódką umowy ubezpieczenia w okresie objętym pozwem, uważając uprzednio zawartą umowę za zakończoną z upływem okresu jej obowiązywania. Pozwana wskazała nadto, że nie została poinformowana przez ubezpieczyciela o dalszym obowiązywaniu przedmiotowej umowy. Pozwana podniosła, że w spornym okresie obowiązywała ją umowa z innym ubezpieczycielem.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 20 lipca 2012 r. pozwana E. P. zawarła z powódką Towarzystwem (...) Spółką Akcyjną z siedzibą w W. umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych za szkody związane z ruchem pojazdu B. (...)td o nr rej. (...) na okres od 23 lipca 2012 r. do 22 lipca 2013 r.

Pozwana powyższej umowy nie wypowiedziała najpóźniej na jeden dzień przed upływem ww. okresu, więc uległa ona przedłużeniu na kolejny rok, tj. na okres od 23 lipca 2013 r. do 22 lipca 2014 r. Powodowa spółka skalkulowała składkę ubezpieczenia za ten okres na kwotę 984 zł (dwie raty po 492 zł każda) i wezwała pozwaną do jej zapłaty pismem z dnia 05 sierpnia 2013 r.

W dniu 22 lipca 2013 r. pozwana zawarła z (...) Spółką Akcyjną z siedzibą w W. umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych za szkody związane z ruchem pojazdu B. (...)td o nr rej. (...) na okres od 22 lipca 2013 r. do 21 lipca 2014 r. Składkę ubezpieczeniową z tego tytułu pozwana uiszczyła w dniu 18 lipca 2013 r.

Okoliczności niesporne, a ponadto dowody:

- potwierdzenie uiszczenia składki k. 10
- wniosek o zawarcie umowy ubezpieczenia k. 11-13
- wezwanie k. 42
- polisa k. 42 v.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

Podstawę roszczenia powódki stanowił przepis art. 805 § 1 k.c., zgodnie z którym przez umowę ubezpieczenia ubezpieczyciel zobowiązuje się, w zakresie działalności swego przedsiębiorstwa, spełnić określone świadczenie w razie zajścia przewidzianego w umowie wypadku, a ubezpieczający zobowiązuje się zapłacić składkę.

Wskazać należy, iż stan faktyczny niniejszej sprawy w zasadzie nie był sporny, a nadto został poparty dowodami z dokumentów przedstawionymi przez strony, których wiarygodność nie budziła zastrzeżeń Sądu. Jednocześnie jednak odnotować trzeba, że były to dokumenty prywatne, a zatem stanowiące dowód na to, iż osoby, które je podpisały złożyły zawarte w nich oświadczenia.

Bezsporne w niniejszej sprawie było w szczególności, iż w dniu 20 lipca 2012 r. pozwana zawarła z powódką umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych za szkody związane z ruchem należącego do niej samochodu na okres od 23 lipca 2012 r. do 22 lipca 2013 r., przy czym umowy tej najpóźniej na jeden dzień przed upływem tego okresu nie wypowiedziała.

Zgodnie z art. 28 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, o ubezpieczeniach obowiązkowych Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz. U. Nr 124, poz. 1152), jeżeli posiadacz pojazdu mechanicznego nie później niż na jeden dzień przed upływem okresu 12 miesięcy, na który umowa ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych została zawarta, nie powiadomi na piśmie zakładu ubezpieczeń o jej wypowiedzeniu, uważa się, że została zawarta następna umowa na kolejne 12 miesięcy, z zastrzeżeniem ust. 2. Zgodnie z ust. 2 tego artykułu, zawarcie następnej umowy nie następuje, pomimo braku powiadomienia, o którym mowa w ust. 1, jeżeli:

- 1) nie została opłacona w całości określona w umowie składka za mijający okres 12 miesięcy lub w przypadku cofnięcia zakładowi ubezpieczeń zezwolenia na wykonywanie działalności ubezpieczeniowej w zakresie obowiązkowego ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych albo
- 2) w przypadku ogłoszenia upadłości zakładu ubezpieczeń, ogłoszenia lub zarządzenia likwidacji zakładu ubezpieczeń albo oddalenia wniosku o ogłoszenie upadłości lub umorzenia postępowania upadłościowego, w przypadku, o którym mowa w art. 98 ust. 2.

W świetle ust. 3, w przypadkach, o których mowa w ust. 2, odpowiedzialność zakładu ubezpieczeń kończy się z upływem okresu 12 miesięcy.

Skoro nie zaistniały przesłanki określone w art. 28 ust. 2 cyt. ustawy i umowa nie została przez pozwaną wypowiedziana w sposób określony w ust. 1, przyjęc należało, iż umowa ta uległa przedłużeniu na kolejny okres – tj. od 23 lipca 2013 r. do 22 lipca 2014 r. Co do zasady zatem powódka była uprawniona domagać się od pozwanej zapłaty składki za ubezpieczenie pojazdu w tym okresie, co nie oznacza jednak, że jej roszczenie mogło zostać uwzględnione.

Nie mogło ujść uwadze Sądu, że w przedmiotowej sprawie wystąpiły okoliczności skłaniające do oceny, iż powódka dochodząc od pozwanej zapłaty składki za ww. okres nadużywa prawa w rozumieniu art. 5 k.c.

W pierwszej kolejności należy wskazać, że stosowanie klauzuli prolongacyjnej z art. 28 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, o ubezpieczeniach obowiązkowych Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz. U. Nr 124, poz. 1152) zostało poddane powszechnej krytyce, co doprowadziło ostatecznie do uchwalenia nowelizacji przepisów tejże ustawy w kierunku zapewnienia ochrony konsumentom usług ubezpieczeniowych. Z dniem 11 lutego 2012 r. weszły w życie przepisy ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o zmianie ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2011 r. Nr 205, poz. 1210), które w istotny sposób zmodyfikowały regulacje związane z zawieraniem i rozwiązywaniem obowiązkowych umów ubezpieczenia, w tym również zasadą automatyzmu (zwaną również klauzulą prolongacyjną). W odniesieniu do umów obowiązkowego ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów, OC rolników oraz ubezpieczenia budynków rolniczych zawartych od 11 lutego 2012 r. (z wyłączeniem umów zawieranych w trybie negocjacji z przedsiębiorcą), ubezpieczyciele mają obowiązek wysłania ubezpieczającemu nie później niż 14 dni przed upływem okresu 12 miesięcy, na który umowa ubezpieczenia obowiązkowego została zawarta, informacji o ubezpieczeniu na kolejny okres ubezpieczenia (art. 28 ust. 1b, 46 ust. 1b, 62 ust. 1b ustawy). Informacja musi zawierać m.in. propozycję wysokości składki ubezpieczeniowej opartą na aktualnej taryfie składek oraz pouczenie, że składka może ulec zmianie, jeżeli po wysłaniu informacji ujawnią się okoliczności mające wpływ na wysokość składki, przy czym ubezpieczyciel musi także w tej informacji wymienić te okoliczności. Musi również przypomnieć swemu kontrahentowi o prawie wypowiedzenia dotychczasowej umowy ubezpieczenia ze wskazaniem w jakiej formie, w jaki sposób oraz w jakim terminie można to uczynić (art. 28 ust. 1c, 46 ust. 1c, 62 ust. 1c ustawy). W ustawie o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych dodane zostały trzy nowe przepisy (art. 28a, 46a, 62a), dotyczące trzech ubezpieczeń obowiązkowych (OC posiadaczy pojazdów, OC rolników, ubezpieczenie budynków rolniczych), które pozwalają, w sytuacji, gdy w tym samym czasie doszło do zwarcia dwóch lub więcej umów ubezpieczenia w różnych zakładach ubezpieczeń, przy czym przynajmniej jedna z nich została zawarta w trybie klauzuli prolongacyjnej, na rozwiązanie w trybie pisemnego wypowiedzenia tej niechcianej, automatycznie zawartej umowy.

Przepis art. 5 k.c. stanowi, że nie można czynić ze swego prawa użytku, który by był sprzeczny ze społeczno-gospodarczym przeznaczeniem tego prawa lub z zasadami współżycia społecznego. Takie działanie lub zaniechanie uprawnionego nie jest uważane za wykonywanie prawa i nie korzysta z ochrony. Przyjmuje się, że zakaz nadużycia prawa można traktować jako normę legitymującą Sąd do dokonywania korekty obowiązujących przepisów prawa w każdym przypadku, gdy uzna wynik ich stosowania za niesłuszny, niesprawiedliwy. Sankcją nadużycia prawa podmiotowego jest odmowa uwzględnienia powództwa, którego wniesienie stanowi wyraz nadużycia prawa.

W ocenie Sądu w sprawie niniejszej występują nadzwyczajne okoliczności pozwalające uznać dochodzenie roszczenia przez powodową spółkę za nadużycie prawa. Przede wszystkim wskazać należy, iż brak jest dowodów na to, by powódka dopełniła obowiązków wynikających z art. 28 ust. 1 a- 1c cyt. wyżej ustawy, w tym pouczyła pozwaną o prawie wypowiedzenia dotychczasowej umowy, terminie i sposobie złożenia takiego wypowiedzenia i skutkach braku tego wypowiedzenia. Brak jest również dowodów na to, by powódka doręczyła w przepisany termin pozwanej polisę. Powódka nie poinformowała także pozwanej o tym, iż w przypadku „podwójnego” ubezpieczenia ma również prawo rozwiązać zawartą z nią umowę. Podkreślić należy, iż od powódki jako przedsiębiorcy należy wymagać wyższej

staranności przy prowadzeniu jej działalności, uwzględniając jej zawodowy charakter. W ocenie Sądu powódka, która sama nie wywiązała się z obowiązków wynikających z umowy zawartej z pozwaną i przyczyniła się do powstania skutku z art. 28 ust. 1 analizowanej ustawy, nie może skutecznie żądać od pozwanej wypełnienia obowiązków wynikających z tak zawartej umowy. Wskazać także trzeba, że w spornym okresie pozwana była związana umową ubezpieczenia z innym zakładem ubezpieczeń, a zatem wywiązała się z ustawowego obowiązku ubezpieczenia pojazdu, przy czym brak jest podstaw do przyjęcia, by w tym czasie spowodowała jakąkolwiek szkodę, skutkującą odpowiedzialnością zakładu ubezpieczeń, w tym powódki. Ochrona, którą powódka miała zatem świadczyć pozwanej w spornym okresie była czysto formalna.

Z tych względów uznać należało, iż powódka dochodząc od pozwanej zapłaty składki za sporny okres naruszyła zasadami współżycia społecznego, w szczególności obowiązek uczciwości i lojalności wobec kontrahenta, zasadę równowagi kontraktowej i ekwiwalentności świadczeń.

W tych okolicznościach powództwo zostało oddalone.